

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi joukkoliikennelain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi joukkoliikennelakia. Reittiliikenneluvan saamista helpotettaisiin sekä poistettaisiin liikennöinnin vähimmäisajat ja näin luotaisiin paremmat edellytykset markkinaehtoisen joukkoliikenteen harjoittamiseen. Joukkoliikenteen toimivaltaisten viranomaisten työtä helpotettaisiin selkeyttämällä lupahallintoon ja liikennelupien ehtoihin liittyviä säännöksiä. Lisäksi lakiin ehdotetaan lakiteknisia muutoksia.

Esityksessä ehdotetaan myös joukkoliikennelain ja kaupallisista tavarankuljetuksista

tiellä annetun lain muuttamista niin, että kuolinpesä saisi määrätyin edellytyksin jatkaa liikennettä kuusi kuukautta luvanhaltijan kuoleman jälkeen. Harmaata taloutta linja-autoliikenteessä torjuttaisiin lisäämällä joukkoliikennelupaan konkurssien ketjuttamisen estämistä koskeva ehto ja lisäämällä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tiedonsaantioikeuksia muiden viranomaisten rekistereistä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2015.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.1.1 Lainsäädäntö.....	3
1.1.2 Käytäntö ja nykytilan arviointi.....	5
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	7
2.1 Tavoitteet.....	7
2.2 Keskeiset ehdotukset.....	7
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	7
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	7
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	8
3.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	8
4 ASIAN VALMISTELU.....	8
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	10
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	10
1.1 Joukkoliikennelaki.....	10
1.2 Tieliikennelaki.....	13
1.3 Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä.....	14
2 VOIMAANTULO.....	14
LAKIEHDOTUS.....	15
joukkoliikennelain muuttamisesta.....	15
tieliikennelain 88 c §:n muuttamisesta.....	20
kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetun lain muuttamisesta.....	21
LIITE.....	22
RINNAKKAISTEKSTIT.....	22
joukkoliikennelain muuttamisesta.....	22
tieliikennelain 88 c §:n muuttamisesta.....	33
kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetun lain muuttamisesta.....	34

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

1.1.1 Lainsäädäntö

Joukkoliikennelaki

Joukkoliikennelaki (869/2009) tuli samaan aikaan 3 päivänä joulukuuta 2009 voimaan Euroopan parlamentin ja neuvoston 23 päivänä lokakuuta 2007 antaman asetuksen rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta, jäljempänä palvelusopimusasetus, kanssa. Palvelusopimusasetuksen voimaantulon seurauksena kansallista lainsäädäntöä piti muuttaa asetusta vastaavaksi ja sitä täydentäväksi, minkä johdosta annettiin joukkoliikennelaki.

Palvelusopimusasetuksessa säädetään toimenpiteistä ja menettelytavoista, joita toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava turvatessaan kansalaisille riittävät, laadukkaat ja varmat julkisen henkilöliikenteen palvelut. Joukkoliikennelaissa säädetään palvelusopimusasetuksen mukaisesta tuetusta liikenteestä ja markkinaehtoisesta liikenteestä.

Joukkoliikennelaissa alalle tulon edellytyksenä on joukkoliikennelupa tai yhteisön liikennelupa. Alalle tuloa koskeva lupasääntely perustuu pitkälti Euroopan unionin lainsäädäntöön.

Markkinaehtoisesti toimivan reitti liikenteen ja kutsujoukkoliikenteen harjoittaminen edellyttää lisäksi reittiliikennelupaa tai kutsujoukkoliikennelupaa. Palvelusopimusasetuksen mukaista julkisesti tuettua liikennettä harjoitetaan toimivaltaisen viranomaisen ja liikenteenharjoittajan välisen sopimuksen perusteella.

Joukkoliikennelupien määrää ei ole rajoitettu, vaan lupa myönnetään kaikille lain edellytykset täyttävälle hakijoille.

Lakiin sisältyy 10 vuoden siirtymäaika vanhoille linjaliikenneluvulle. Joukkoliikennelain voimaantulon yhteydessä linjaliikenneluvat muutettiin siirtymäajan sopimuksiksi, jotka päättyvät portaittain vuosien 2014 ja 2019 välillä. Ensimmäiset siirtymäajan sopimukset päättyivät siten kesäkuussa 2014. Joukkoliikennelain toimeenpano on edellyttänyt liikenteenharjoittajilta ja lain mukaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta sekä valtion keskushallinnolta uusien toimintatapojen omaksumista.

Laissa säädetään myös joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytyksistä. Lähtökohdiana tältä osin on unionilainsäädäntö. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija täyttää maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen, jäljempänä EU:n liikenteenharjoittaja-asetus, mu-

kaiset maanteiden henkilöliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamista koskevat vaatimukset, on täysi-ikäinen, hänen toimintakelpoisuuttaan ei ole rajoitettu eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa. Hakija ei myöskään saa olla konkurssissa. Hakijalla ei saa olla eräänntyneitä verovelkoja tai sosiaaliturvamaksuja eikä muita, ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hakijan maksukykyyn nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin. Hakijaa ei saa olla määrätty liiketoimintakieltoon eikä väliaikaiseen liiketoimintakieltoon. Jos hakijana on oikeushenkilö, sen liikenteestä vastaavan henkilön on täytettävä EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen mukaiset edellytykset hyvämaineisuudesta, vakava-raisuudesta ja ammatillisesta pätevyydestä. Myös hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten tulee olla hyvämaineisia.

Joukkoliikennelain mukaan tilausliikenteellä tarkoitetaan markkinaehtoista liikennettä, jota harjoitetaan vain tilauksesta tilaajan määräämällä tavalla.

Reittiliikennelupa myönnetään lain mukaan hakijalle, jolla on joukkoliikennelupa ja joka sitoutuu harjoittamaan liikennettä laissa tarkoitetun laatulupauksen mukaisesti vähintään kahden vuoden ajan. Kyseessä on kansallinen ratkaisu, jossa yhdeksi minimisääntelyn keinoksi on asetettu liikennöinnin vähimmäisai-ka.

Reittiliikenneluvan myöntävä viranomainen voi hylätä lupahakemuksen muun muassa, jos luvan myöntävä viranomainen päättää tai on päättänyt järjestää alueensa tai sen osan joukkoliikennepalvelut palvelusopimusasetuksen mukaisesti ja haettu liikenne aiheuttaisi jatkuvaa ja vakavaa haittaa palvelusopimusasetuksen mukaan harjoitetulle tai harjoitettavalle liikenteelle taikka haetut reitit tai pysäkit eivät ole liikennöintiin käytävissä.

Reittiliikenneluvan myöntävä viranomainen voi hylätä hakemuksen myös, jos hakemuksen hyväksyminen vakavasti vaarantaisi luotettavien liikennepalveluiden saatavuuden tai reitin tarjonta ylittäisi selvästi joukkoliikenteen palvelutason. Säännöstä voidaan soveltaa vain tilanteissa, joissa arvioidaan uu-

den reittiliikenteen haittaa olemassa olevalle reittiliikenteelle.

Myös kutsujoukkoliikennelupaan sisältyy kansallinen ratkaisu liikennöinnin vähimmäisajasta. Kutsujoukkoliikennelupa myönnetään hakijalle, jolla on joukkoliikennelupa ja joka sitoutuu harjoittamaan liikennettä laissa tarkoitetun laatulupauksensa mukaisesti vähintään yhden vuoden ajan.

Joukkoliikennelupa on voimassa viisi vuotta. Siinä on vahvistettava liikenteessä käytettävien linja-autojen enimmäismäärä. Joukkoliikenneluvan alkuperäiskappaleen lisäksi liikenteenharjoittajalle annetaan liikenteessä käytettävien autojen enimmäismäärää vastaava määrä joukkoliikenneluvan oikeaksi todistettuja jäljennöksiä.

Reittiliikennelupa on voimassa enintään kymmenen vuotta. Siinä on vahvistettava luvan voimassaoloaika, liikenteen reitti, kaikki tai tärkeimmät pysäkit, aikataulu sekä ajankohdat, jolloin liikenne on aloitettava, jolloin liikenteen aikatauluja voidaan muuttaa ja jolloin liikenteen aikaisintaan saa lopettaa, sekä tarvittaessa liikenteen luonne. Kutsujoukkoliikennelupa on voimassa enintään viisi vuotta. Siinä on vahvistettava luvan voimassaoloaika, toiminta-alue, kuvaus matkojen yhdistelystä sekä ajankohta, jolloin liikenne on aloitettava ja jolloin sen aikaisintaan saa lopettaa.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää joukkoliikenneluvat sekä valvoo vuosittain sitä, täyttävätkö luvan haltijat edelleen luvan myöntämisen edellytykset. Laissa edellytetään kaikkien luvan myöntämisen edellytysten täyttymisen valvontaa jokaisen luvan haltijan osalta.

Joukkoliikennelaki sisältää lisäksi joukkoliikenteeseen kohdennettavan valtionrahoituksen käyttötarkoitukset. Yksityiskohtaisemmin valtionrahoituksen myöntämisen perusteista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Liikenteenharjoittajalla on velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä luovuttaa harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää sekä talouttaan koskevia tietoja liikenne- ja viestintäministeriölle valtakunnallisen liikenteen palvelutason määrittelyä varten sekä Liikennevirastolle tilastointia ja tutkimusta varten.

Liikenteenharjoittajalla on myös velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä luovuttaa toimivaltaisille viranomaisille niiden toimivaltaan kuuluvan liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevia tietoja palvelutason määrittelyä ja liikenteen suunnittelua varten. Ajantasaiset liikenteen reitti-, pysäkki- ja aikataulutiedot on luovutettava toimivaltaisille viranomaisille ja Liikennevirastolle liikennepalveluista tiedottamista varten.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin, mitä tietoja ja missä muodossa liikenteenharjoittajan tulee luovuttaa.

Joukkoliikennelupavalvonnan suorittamiseksi Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada joukkoliikenneluvan hakijaa ja haltijaa, liikenteestä vastaavaa henkilöä sekä yrityksen toimitusjohtajaa ja vastuunalaisia yhtiömiehiä koskevat välttämättömät tiedot rikosrekisteristä, sakkorekisteristä, ajoneuvoliikennerekisteristä, ulosottorekisteristä, liiketoimintakieltorekisteristä ja Verotuksen tietojärjestelmästä. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada poliisilta, Verohallinnolta, tullilaitokselta, työsuojeluhallinnolta ja Liikenteen turvallisuusvirastolta välttämättömät tiedot joukkoliikenneluvan haltijoita koskevista yritystarkastuksista ja joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytysten täyttymisen arvioimiseksi välttämättömät muut tiedot.

EU:n liikenteenharjoittaja-asetus koskee pakollista liikennelupaa joukkoliikenteessä ja tavarankuljetuksissa yli 3500 kilon kokonaismassan ajoneuvoilla. Siinä ei ole säädetty kuolinpesän oikeudesta liikenteen harjoittamiseen. Koska säännöksiä ei ole, luvanhaltijan kuollessa henkilökohtainen liikennelupa lakkaa olemasta voimassa eikä liikennettä voi enää harjoittaa. Luvan ja sen mukana kuljetusten välitön lakkaaminen aiheuttaa usein kohtuuttomia ongelmia kuljetuksen tilaajalle ja kuolinpesälle. Vastaavaa ongelmaa ei ole yhtiömuotoisesti toimivalla kuljetusyrityksellä, koska yhtiö ja sen liikennelupa säilyy omistajan kuollessa. Kuolinpesä voidaan rinnastaa yhtiöön.

Muut lait

Tieliikennelaki (267/1981) sisältää muun muassa ajoneuvon kuljettajia koskevia vastuusäännöksiä. Se sisältää myös pykälän lasten turvalaitteiden käytöstä ja invataksikuljetusten turvallisuudesta.

Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä sisältää liikenneluvan vaativan tavarankuljetuksen säännökset. EU:n liikenteenharjoittaja-asetus sisältää Euroopan Unionin säännökset joukkoliikenneluvan ja tavaraliikenneluvan myöntämisestä.

1.1.2 Käytäntö ja nykytilan arviointi

Joukkoliikennelaki tuli voimaan vuonna 2009 ja sen soveltamiskokemuksia on selvitetty siitä lähtien. Eräät lain säännökset ovat osoittautuneet käytännössä tulkinnanvaraisiksi tai toimimattomiksi.

Tilausliikenteen määritelmä joukkoliikennelaisissa on avoin, mikä on aiheuttanut tulkin- taongelmia siitä, milloin on kyse reittiliikenteestä ja milloin tilausliikenteestä. Käytännössä on ilmennyt tapauksia, joissa liikenteenharjoittaja on ilmoittanut kerran tai toistuvasti ajettavasta kuljetuksesta esimerkiksi sanomalehdessä tai internetissä ja kuluttajat ovat voineet varata paikkansa vuorolle etukäteen. Näille reiteille ei ole haettu reittiliikennelupaa. Liikenteenharjoittajat eivät myöskään ole pystyneet yksiselitteisesti osoittamaan tilausliikenteen harjoittamisessa edellytettyä kuljetusten tilaajaa.

Käytännössä tilausliikennettä on harjoitettu tilanteissa, joissa voidaan katsoa tosiasias- salla ollen kyseessä reittiliikenne, mutta joissa reittiliikennelupaa ei ole haettu tai on haettu mutta ei ole saatu.

Reittiliikenneluvan saamisen edellytyksenä oleva kahden vuoden liikennöinnin vähimmäisaika on käytännössä osoittautunut liian pitkäksi. Tilanteissa, joissa ei ole joukkoliikennelain mukaisia perusteita peruuttaa reittiliikennelupaa, mutta liikenteenharjoittaja toivoo peruuttamista esimerkiksi liikenteen selvän tappiollisuuden vuoksi, voi kahden vuoden vähimmäisaika muodostua kohtuuttomaksi liikenteenharjoittajalle. Vähimmäisaika voi johtaa jopa liikenteenharjoittajan

konkurssiin, jos erittäin tappiollista linjaa pitää jatkaa vähintään kahden vuoden ajan. Vähimmäisaika ei ole myöskään oikea keino pyrkiä ehkäisemään alan toimijoiden velvoitteiden laiminlyöntejä. Myös kutsujoukkoliikenneluvan liikennöinnin vähimmäisaika voi joissakin tilanteissa johtaa liikenteenharjoittajalle kohtuuttomaan tilanteeseen.

Reittiliikennelupahakemus voidaan vain poikkeuksellisissa tilanteissa hylätä sillä perusteella, että sen hyväksyminen vakavasti vaarantaisi luotettavien liikennepalveluiden saatavuuden tai reitin tarjonta ylittäisi selvästi alueelle määritellyn joukkoliikenteen palvelutason.

Lain esitöissä (HE 110/2009 vp) on todettu, että säännöksellä ei ole tarkoitus rajoittaa kilpailua. Pääsääntönä on, että hakemukset hyväksytään. Viranomaisella olisi kuitenkin mahdollisuus etukäteen arvioida hakemuksen hyväksymisen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia. Normaalisti reitin tarjonnan lisääntyminen on kuluttajan etu. Mikäli reitille muodostuisi hakemuksen hyväksymisen johdosta niin selkeä ylitarjonta, että yhden tai useamman liikenteenharjoittajan toiminta uhkaisi tämän vuoksi loppua reitillä, viranomaisella olisi mahdollisuus hylätä hakemus kokonaan tai osittain. Hylkäävä päätös rajoittaisi yritysten tuotannon määrää ja puuttuisi niiden väliseen kilpailuun. Toimivaltaisen viranomaisen tulisi selvittää mahdollisuudet hakemusten keskinäiseen sovitukseen liikenteenharjoittajien välisellä yhteistyöllä.

Käytännössä hylkäysperusteen soveltaminen voi joskus tulla kyseeseen, jos esimerkiksi haettu reittiliikennelupa on aikataulultaan täysin päällekkäinen tai selkeästi liian lähellä reitillä jo liikennöivän vuoron kanssa. Jos kyseessä on tällainen tilanne, on lisäksi arvioitava, vaarantuuko reitin luotettavien liikennepalveluiden saatavuus vakavasti. Aina näin ei tapahdu, mikä voi johtua esimerkiksi olemassa olevan liikenteen suurista matkustajamääristä tai lisäkysynnästä tai osittain molemmista.

Se, että uudella tarjonnalla on vaikutusta olemassa olevan liikenteen kannattavuuteen, ei vielä riitä hylkäysperusteeksi, vaan uhka liikennepalvelujen saatavuuden vaarantumisesta täytyy olla objektiivisesti todettavissa ja perusteltavissa esimerkiksi matkustajalas-

kennoin ja taloudellisin laskelmin. Sekä markkinoilla jo olevan liikenteenharjoittajan että uuden luvan hakijan perusteluilla on merkitystä asiaa arvioitaessa. Lisäksi viranomaisen on hyödynnettävä vastaavanlaisista tilanteista karttunutta kokemusperäistä tietoa.

Lainkohdan mukaan hakemus voidaan hylätä myös, jos reitin tarjonta ylittäisi selvästi joukkoliikenteen palvelutason. Palvelutason ylittymisessä on kuluttajan kannalta kyse palvelujen parantumisesta.

Lain esitöiden mukaan hakemuksen hylkäämiseen johtavan palvelutason ylittymisen on oltava selvä. Käytännössä esimerkiksi yhden vuoron lisääminen jollekin reitille ei vielä aiheuttaisi selvää palvelutason ylittymistä, vaikkakin jo yhden vuoron lisääminen voi jossain tapauksessa vaarantaa liikennepalveluiden saatavuuden. Palvelutason tulisi ylittyä niin, että esimerkiksi yhden tai useamman liikenteenharjoittajan toiminta ja siten luotettavien liikennepalvelujen saatavuus vaarantuu reitillä.

Tämä reittiliikenneluvan hylkäämisperuste on käytännössä osoittautunut liian tulkinnanvaraiseksi, mikä heikentää oikeusvarmuutta ja hankaloittaa lupaviranomaisen työtä.

Viranomaisen työtä hankaloittaa myös se, että joukkoliikennelaissa on puutteita, jotka estävät tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen lupavalvonnan.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää joukkoliikenneluvat sekä valvoo luvan voimassaoloaikana, täyttävätkö luvan haltijat edelleen luvan myöntämisen edellytykset. Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytyksiin ei sisälly kriteerejä, joilla lupaviranomainen voi varmistua siitä, että hakija ei ole syyllistynyt harmaan talouden harjoittamiseen. Harmaan talouden torjuntaa on painotettu hallitusohjelmassa.

Joukkoliikennelaissa edellytetään kaikkien joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytysten täyttymisen valvontaa vuosittain jokaisen luvan haltijan osalta. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen henkilöresurssit huomioon ottaen tämä on osoittautunut kohtuuttoman suureksi työmääräksi ja estänyt siten tehokkaan puuttumisen raikeimpiin rikkomustapauksiin. Lisäksi ongelmallista on ollut, että Etelä-Pohjanmaan

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei voi joukkoliikennelain mukaan kootusti ja teknisen käyttöyhteyden avulla saada velvoitteidenhoitoselvityksiä verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksiköstä, vaan kaikki tiedot on kerättävä erikseen eri viranomaisilta.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on muuttaa joukkoliikennelakia siten, että joukkoliikennemarkkinat toimivat liikenteenharjoittajien ja viranomaisten kannalta mahdollisimman tehokkaasti. Lisäksi tavoitteena on poistaa lain käytännön soveltamisessa esiintyneet ongelmat.

2.2 Keskeiset ehdotukset

Ehdotuksessa esitetään poistettavan joukkoliikennelaista reittiliikenneluvan hylkäämisperusteista säännös, jonka mukaan hakemus on hylättävä, jos sen hyväksyminen vakavasti vaarantaisi luotettavien liikennepalveluiden saatavuuden tai reitin tarjontaa selvästi ylittäisi alueelle määritellyn joukkoliikenteen palvelutason. Lisäksi luovutettiin reittiliikenteen ja kutsujoukkoliikenteen vähimmäisliikennöntiajoista.

Joukkoliikenteeseen liittyvien tietojen luovuttamista koskevaan pykälään tehtäisiin täsmennyksiä, joilla varmistettaisiin, että viranomaisilla on käytössään ajantasainen ja kattava tieto eri tarkoituksiin.

Joukkoliikennelakiin lisättäisiin säännös Liikenneviraston toimivallasta joukkoliikenteen valtakunnallisessa kehittämisessä.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen roolia joukkoliikennelain mukaisena lupaviranomaisena helpotettaisiin muuttamalla lupavalvontaa koskevaa sääntelyä tarkoituksenmukaisemmaksi siten, että valvontaa voidaan tehokkaammin kohdentaa merkittäviin tapauksiin. Lisäksi joukkoliikenneluvan saamisen edellytyksiin lisätään harmaata taloutta torjuva säännös.

Esityksessä ehdotetaan myös joukkoliikennelakiin ja kaupallisista tavarankuljetuksista

tiellä annettuun lakiin lisättävien säännökset kuolinpesän oikeudesta jatkaa määrätyin edellytyksin liikennettä kuusi kuukautta luvan haltijan kuoleman jälkeen.

Kuljettajan vastuuta vammaisen asiakkaan turvallisesta matkustamisesta lisättäisiin.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset kotitalouksiin

Joukkoliikennelain muutosehdotuksiin sisältyvällä reittiliikenneluvan saamisen helpottamisella arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia reittiliikenteen tarjonnan lisääntymiseen, mikä voi merkitä palvelutason parantumista.

Yritysvaikutukset

Joukkoliikennelakiin ehdotettavista muutoksista eniten yritysvaikutuksia on reittiliikenneluvan myöntämiseen liittyvillä muutoksilla. Kun palvelutason ylittymiseen ja liikennepalveluiden saatavuuden vaarantamiseen nojaavat reittiliikenneluvan hylkäämisperusteet poistettaisiin, joukkoliikenteen markkinat perustuisivat vielä nykyistä enemmän kilpailulle.

Markkinoille pääsy helpottuisi ja uudet yrittäjät voisivat käynnistää liikennettä ympäri maata. Muutos mahdollistaisi yrityksille reittisuunnittelun liiketaloudellisista lähtökohdista käsin ilman viranomaiskäsitteilyyn liittyvää epävarmuutta.

Liikennöinnin vähimmäisajan poistamisen arvioidaan helpottavan jonkin verran kannattamattomia linjoja ajavien liikenteenharjoittajien tilannetta ja siten parantavan näiden liikenteenharjoittajien toimintamahdollisuuksia.

Kuolinpesälle myönnettävä oikeus harjoittaa liikennettä puoli vuotta luvan haltijan kuoleman jälkeen auttaisi lähinnä pieniä yhden tai kahden auton linja-auto- ja kuorma-autoyrityksiä hoitamaan kuljetusveloitteensa loppuun. Se vähentäisi myös kuljetuksia tilaavien yritysten hankaluuksia kuljetusten jatkuvuuden hoitamisessa. Muutoksella ei

olisi suurta merkitystä, sillä tapauksia on vain muutama vuodessa.

Muilla joukkoliikennelakiin ehdotetuilla muutoksilla ei arvioida olevan mittavia yritysvaikutuksia. Esityksessä on paljon lakitekniisiä muutoksia ja määritelmien täsmen-
tämistä, joiden tarkoituksena on lain selkeyttäminen.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Joukkoliikennelakiin ehdotettavilla muutoksilla olisi pääasiassa viranomaisten työtä helpottavia vaikutuksia. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voisi keskittyä lupavalvonnassaan merkittäviin tapauksiin, kun valvontaa ei tarvitsisi kohdistaa kaikkiin joukkoliikenneluvan saamisen edellytyksiin ja kun eri viranomaisten rekistereistä saatavat valvontatiedot olisivat helpommin kerättävissä. Toimivaltaisten viranomaisten työ helpottuisi, kun kumottaisiin tulkintaongelmia aiheuttanut reittiliikenneluvan hylkäämisperuste, jonka mukaan hakemus voidaan hylätä, jos sen hyväksyminen vakavasti vaarantaisi luotettavien liikennepalvelujen saatavuuden tai reitin tarjonta ylittäisi määritellyn palvelutason. Liikenneviraston toimivallasta säättämisellä olisi viraston työtä helpottava vaikutus.

3.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Yhteiskunnan näkökulmasta linja-autoliikennemarkkinoiden avaamisella olisi myönteisiä vaikutuksia. Se nostaisi henkilöliikennemarkkinoiden tehokkuutta ja tätä kautta muutosten vaikutus kansantalouden tuottavuuteen olisi positiivinen. Samalla muutokset mahdollistaisivat suorat hyödyt julkistaloudessa.

Joukkoliikennelain muutosehdotuksiin sisältyvillä konkurssiketjutuksen estävillä ja työnantajavelvoitteiden noudattamista korostavilla säännöksillä arvioidaan olevan harmaata taloutta torjuvia ja siten yhteiskunnallista hyvinvointia edistäviä vaikutuksia.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Esitys liittyy hallituksen rakennepoliittiseen ohjelmaan kuuluvaan henkilökuljetusten uudistamishankkeeseen. Ministeriö päätti, että henkilöliikennelainsäädännön mittavampi uudistus käynnistetään henkilökuljetusuudistuksen seuraavassa vaiheessa keväällä 2015 lähtökohdista, joiden mukaan henkilöliikenne perustuisi edelleen pääosin luvanvaraisuuteen, mutta tiukasta ja rajoittavasta sääntelystä luovuttaisiin.

Joukkoliikennelakiin ehdotettavat muutokset on pääosin valmisteltu keräämällä joukkoliikennelain soveltamiskokemuksia joukkoliikennealan eri toimijoilta lain voimaantulosta lähtien.

Esityksestä on pyydetty lausunnot. Lausuntoaika oli 27.6.2014–5.9.2014. Lausuntoja saatiin 97 kappaletta. Lausuntojen antajatahot ja pääasiallinen sisältö on referoitu lausuntoyhteenvedossa, joka on luettavissa HARE-verkkopalvelussa ja liikenne- ja viestintäministeriön verkkosivuilla.

Lausuntojen perusteella esitystä muokattiin siten, että luovuttiin alkuperäisessä esityksessä taksiliikennelakiin ehdotetusta esteettömyyden taksien lupakiintiöiden vapauttamisesta ja tavarankuljetusoikeuden laajentamisesta. Samoin luovuttiin ajoneuvolakiin ehdotetusta taksamittarin käyttöoikeuden laajentamisesta. Joukkoliikennelain osalta esitykseen lisättiin ehdotus Liikenneviraston toimivallasta joukkoliikenneasioissa. Lisäksi lausuntopalautteen vuoksi esitykseen lisättiin ehdotus siitä, että reittiliikennelupaa ei voisi enää hylätä sillä perusteella, että haettu liikenne aiheuttaisi jatkuvaa ja vakavaa haittaa palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettavalle liikenteelle. Reitti- ja kutsujoukkoliikenneluvalla harjoitetun liikenteen lopettamisesta annettavan ilmoituksen määräaika ei lausuntopalautteen johdosta esitetä pidennettäväksi kuuteen kuukauteen. Kutsujoukkoliikenneluvan määritelmän osalta luovutaan ehdotuksesta poistaa kolmen ennakkotilauksen vaatimus. Samoin esityksessä on luovuttu ehdotuksesta poistaa viiden matkustajan vähimmäisvaatimus harjoitettaessa tilausliikennettä enintään 16-paikkaisella linja-autolla. Myös joukkoliikennelakiin ehdotetusta tavarankuljetusoikeuden laajentamisesta luovuttiin.

Muutosten johdosta esitys lähetettiin toiselle lausuntokierrokselle 17.11.2014. Lausuntojen antajatahot ja pääasiallinen sisältö on referoitu lausuntoyhteenvedossa, joka on luettavissa HARE-verkkopalvelussa ja liikenne- ja viestintäministeriön verkkosivuilla.

Toiselta lausuntokierrokselta saadun palautteen johdosta esityksestä päätettiin poistaa siihen ensimmäisen lausuntokierroksen jälkeen lisätty ehdotus siitä, että reittiliikennelupaa ei voisi enää hylätä sillä perusteella, että haettu liikenne aiheuttaisi jatkuvaa ja vakavaa haittaa palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettavalle liikenteelle (joukkoliikennelain 22.2 §). Lausuntopalautteesta kävi ilmi, että lainkohdan muuttaminen vaatii perusteellisempaa selvitystyötä muutoksen vaikutuksista liikenteen järjestämistapoihin erityisesti kaupunkiseuduilla. Asian valmistelua päätettiin jatkaa myöhemmässä vaiheessa. Lausuntopalautteen johdosta myös Li-

kenneviraston toimivaltaa koskevaa pykäläehdotusta muutettiin siten, että toimivalta koskisi vain joukkoliikenteen valtakunnallista kehittämistä, ei toimivaltaisten viranomaisten ohjaamista.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Valtiovarainministeriössä on valmisteilla hallituksen esitys metropolihallintolaiksi sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Esityksessä muutettaisiin myös joukkoliikennelakia. Muutettavat pykälät eivät olisi samat kuin tässä esityksessä.

Oikeusministeriössä on valmisteilla hallituksen esitys eduskunnalle eräiden hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamisesta, johon sisältyvät ehdotukset joukkoliikennelain 1 ja 53 §:n muuttamisesta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Joukkoliikennelaki

1 §. Soveltamisala. Pykälän 1 ja 3 momenttia muutettaisiin siten, että niiden sisältämät viittaukset 2 §:n määritelmiin vastaisivat muutettavaksi ehdotetun 2 §:n uutta nume-
rointia.

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa muutettaisiin siten, että yhdistettäisiin a ja b alakohta. Säännöksen sisältö ei muutu-
isi.

Pykälän 1 momentin 3 kohtaa muutettaisiin siten, että tilaajan olisi oltava yksilöitävissä ja tämän tulisi määrätä kuljetuksen yksityis-
kohdista etukäteen. Nykyisin tilausliikenteen määritelmä on väljempi, mikä on aiheuttanut ongelmia tilausliikenteen ja reittiliikenteen
väliseen rajanvetoon.

Tilausliikenteen määritelmän täyttymisessä olisi tehtävä kokonaisarvio liikenteen laadus-
ta. Tilausliikenteenä ei saisi harjoittaa liikenne-
nettä, jonka harjoittamiseen tosiasiallisesti tarvittaisiin reittiliikennelupa.

Reittiliikenteen ja tilausliikenteen eroja tarkasteltaessa huomiota voidaan kiinnittää esimerkiksi liikenteen säännöllisyyteen. On kuitenkin huomattava, että liikenteen satun-
naisuus ei välttämättä poista tarvetta reittiliikenneluvulle. Reittiliikenteen on oltava kaikille avointa, mutta tilausliikennettä harjoitettaessa asiakasryhmä voi olla rajattu.

Tilausliikenteen määritelmään kuuluu yksilöitävissä oleva tilaaja. Yksilöitävissä oleval-
la tilaajalla ei tarkoitettaisi esimerkiksi henkilöjoukkoa, joka saa kerran tai toistuvasti liikennöitävästä vuorosta tiedon ilmoituksesta ja ostaa internetistä liput linja-
automatikalle.

Toisaalta on kuitenkin huomattava, että tietynlainen, esimerkiksi linja-autoyrityksen itsensä tai vähittäiskaupan asiakkailleen järjestämä liikenne voidaan katsoa tilausliikenteeksi. Tällaiselle liikenteelle on tyypillistä, että 1) tilausajon sisältävä palvelu on tuot-
teistettu ennalta, 2) palveluun on usein kyt-
ketty oheistuote, kuten kulttuuritapahtuma tai ruokailu, 3) palvelu on satunnainen, 4) palve-

lun toteutuminen edellyttää riittävää matkus-
tajamäärää ja 5) palveluun kuuluvien kulje-
tusten lähtö- ja paluuaajat ja -paikat on ilmoit-
tettu ennalta.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaa muutettaisiin siten, että reittiliikenneluvan myöntävä vi-
ranomainen vahvistaisi reittiliikenteen pysä-
kit. Voimassaolevan lain mukaan viranomai-
nen vahvistaa pysäkit tai tärkeimmät pysäkit.

Pykälän 1 momentin 6 kohta kumottaisiin. EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskeva asetus määriteltäisiin jäljempänä 9 §:ssä, jossa siihen viitataan.

Pykälän 1 momentin 7 kohta kumottaisiin. EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oike-
uksia koskeva asetus määriteltäisiin jäljem-
panä 16 §:ssä, jossa siihen viitataan.

Pykälän 1 momentin 8 kohta kumottaisiin. EU:n liikenteenharjoittaja-asetus määriteltä-
isiin 1 momentin uudessa 6 kohdassa liikenteestä vastaavan henkilön määritelmän yhteydessä.

Pykälän 1 momentin 9 kohta kumottaisiin. Interbus-sopimus määriteltäisiin lain 9 §:n
uudessa 5 momentissa.

Pykälän 1 momentin voimassaoleva 10 kohta olisi uusi 6 kohta. Määritelmään lisät-
täisiin EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen määritelmä, koska sen erillinen määritelmä kumottaisiin.

Pykälän 1 momentin voimassaoleva 11 kohta olisi uusi 7 kohta. Säännös vastaisi si-
sällöltään voimassaolevaa säännöstä.

9 §. Liikenteen harjoittamiseen oikeuttavat luvat ja asiakirjat. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että sen kansainvälistä liikennettä ja kabotaasiliikennettä koskeva loppuosa siirrettäisiin uudeksi 5 momentiksi..

Pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, joka vastaisi sisällöltään voimassaolevan pykälän 1 momentin kansainvälistä liikennettä ja kabotaasiliikennettä koskevaa loppuosaa täydennettynä Interbus-sopimuksen ja EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen koko nimillä.

10 a §. Joukkoliikenteen valtakunnallinen kehittäminen. Lakiin lisättäisiin uusi 10 a §, jossa säädettäisiin Liikenneviraston toimival-

lasta joukkoliikenteen valtakunnallisissa kehittämisessä.

Liikenneviraston toimivallasta joukkoliikenneasioissa ei ole voimassaolevassa laissa säännöksiä. Liikennevirasto myöntää joukkoliikenteen valtionavustuksia ja hoitaa joukkoliikenteen kehittämiseen liittyviä valtakunnallisia tehtäviä. Lisäksi Liikennevirasto tukee joukkoliikenteen toimivaltaisia viranomaisia niiden työssä.

16 §. *EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälää muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin 2 §:n määritelmistä poistettu EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevan asetuksen koko nimi.

19 §. *Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset.* Pykälän 1 momentin 3 kohtaa muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin konkurssiketjituksen estävä ehto. Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä olisi, että myöskään hakijan Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 2 §:ssä tarkoitettua organisaatiohenkilöä taikka näiden määräämisvallassa arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä ei saa olla asetettu konkurssiin joukkoliikenne- tai taksilupaa vaativalla toimialalla viimeisimmän kahden vuoden aikana. Nykyisin konkurssikielto koskee vain luvanhakijaa itseään.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaa muutettaisiin täsmentämällä eräänntyneiden velkojen ja sosiaaliturvamaksujen käsitteitä. Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykseksi asetettaisiin, että hakijalla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hakijan maksukykyyn nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksiin.

Pykälän 1 momentin 5 kohdan lopussa korvattaisiin piste puolipisteellä. Momenttiin lisättäisiin uusi 6 kohta, jolloin luettelo ei päättyisi 5 kohtaan.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 6 kohta, jonka mukaan joukkoliikenneluvan saamisen edellytyksenä olisi työoikeudellisten velvoitteiden noudattaminen. Liikenne-

lupa myönnettäisiin hakijalle, joka ei ole tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta olennaisesti laiminlyönyt työsopimuslain, työehtosopimuslain, työaikalain tai vuosilomalain mukaisten työsuhde-etuuksien suorittamista taikka tapaturmavakuutuslain mukaista työntekijän pakollista vakuutusvelvollisuutta.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että siihen sisältyisi viittaus uuteen 1 momentin 6 kohtaan.

22 §. *Reittiliikenneluvan myöntämisen edellytykset.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin vaatimus vähintään kahden vuoden liikennöinnistä reittiliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä. Vaatimuksen poistamista on perusteltu yleisperusteluissa kohdassa 1.1.2 Käytäntö ja nykytilan arviointi.

Pykälän 2 momentin 5 kohtaa muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin viittaus kumotavaksi esitettävään 33 §:n 2 momenttiin, jossa kielletään reittiliikenneluvan ja kutsujoukkoliikenneluvan peruuttaminen ennen vähimmäisliikennöintiaikojen päättymistä. Sen sijaan momentissa viitattaisiin 33 §:ään. Siten reittiliikenneluvan hylkääminen olisi edelleen mahdollista sillä perusteella, että hakija on viimeksi kuluneiden kahden vuoden aikana lopettanut reittiliikenteen tai kutsujoukkoliikenteen harjoittamisen ilman viranomaisen tekemää päätöstä asiasta.

Pykälän 3 momentti kumottaisiin. Tämän reittiliikenneluvan hylkäämisperusteen kumoamista on perusteltu yleisperusteluissa kohdassa 1.1.2 Käytäntö ja nykytilan arviointi.

Pykälän 4 momentista tulisi uusi 3 momentti. Momenttia muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin 2 momentin 1—4 kohtaan.

23 §. *Kutsujoukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin vaatimus vähintään yhden vuoden liikennöinnistä kutsujoukkoliikenneluvan myöntämisen edellytyksenä. Vaatimuksen poistamista on perusteltu yleisperusteluissa kohdassa 1.1.2 Käytäntö ja nykytilan arviointi.

27 §. *Reittiliikenneluvan hakeminen ja muuttaminen.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että reittiliikennelupaa koskevassa hakemuksessa olisi ilmoitettava liikenteen kaikki pysäkit. Voimassaolevan lain sa-

namuodon mukaan hakemuksessa on ilmoitettava kaikki tai tärkeimmät pysäkit. Muutoksella edistettäisiin luotettavan ja ajantasaisen matkustajainformaation saamista sekä annettaisiin toimivaltaiselle viranomaiselle aiempaa tarkempi tietopohja alueensa joukkoliikennetarjonnan koordinointiin.

30 §. Liikenneluvan voimassaoloaika ja ehdot. Pykälän 1 momentista poistettaisiin virke, jonka mukaan joukkoliikennelupa on merkittävä liikenteessä käytettävien linja-autojen enimmäismäärä. Tämä mahdollistaisi liikenteessä käytettävien linja-autojen enimmäismäärän lisäämisen kesken lupakauden ilman, että lupa jäljennöksineen pitäisi peruuttaa ja myöntää tilalle uusi muutetulla linja-autojen enimmäismäärällä.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että reittiliikenneluvassa vahvistettaisiin liikenteen kaikki pysäkit. Voimassaolevan lain sanamuodon mukaan luvassa on vahvistettava kaikki tai tärkeimmät pysäkit. Muutos on tarpeellinen, koska 27 §:ää ehdotetaan muutettavan siten, että hakemuksessa on ilmoitettava kaikki pysäkit. Luvassa ei vahvistettaisi ajankohtaa, jolloin liikenteen aikaisintaan saa lopettaa, sillä laista poistettaisiin reittiliikenteen harjoittamisen vähimmäisaika.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että kutsujoukkoliikenneluvassa ei vahvistettaisi ajankohtaa, jolloin liikenteen aikaisintaan saa lopettaa, sillä laista poistettaisiin kutsujoukkoliikenteen harjoittamisen vähimmäisaika.

30 a §. Valvonta. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen olisi lupaviranomaisena selvitettävä kerran kalenterivuodessa vain jonkin 19 §:ssä säädetyn joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytyksen osalta, täyttävätkö luvanhaltijat sen edelleen. Organisaatiohenkilöiden osalta selvitys olisi tehtävä vain, jos siihen on erityinen syy. Voimassaolevan lain mukaan kerran vuodessa tehtävä valvonta tulee kohdistaa kaikkiin 19 §:n mukaisiin luvan myöntämisen edellytyksiin. Valvonnan väljentäminen mahdollistaisi sen, että Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voisi käyttää resurssinsa nykyistä tarkoituksenmukaisemmin.

33 §. Reittiliikenneluvan ja kutsujoukkoliikenneluvan peruuttaminen luvanhaltijan pyynnöstä. Pykälän 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana, sillä laista poistettaisiin reitti- ja kutsujoukkoliikenteen harjoittamisen vähimmäisaika.

Myös pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana, sillä se soveltuu vain tilanteisiin, joissa reitti- ja kutsujoukkoliikenneluvan edellyttämä vähimmäisliikennöintiäika ei olisi kulunut umpeen. Koska laista poistettaisiin reitti- ja kutsujoukkoliikenteen harjoittamisen vähimmäisaika, säännös olisi tarpeeton.

45 §. Valtionrahoituksen käyttötarkoitukset. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, joka sisältäisi valtuussäännöksen valtioneuvoston asetuksen antamiseen. Voimassaoleva joukkoliikenteen valtionavustuksista annettu asetus on erillisen valtuussäännöksen puuttessa annettu valtionavustuslain (688/2001) nojalla.

47 §. Velvollisuus harjoittaa liikennettä. Pykälän 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana, koska laista poistettaisiin reittiliikenteen ja kutsujoukkoliikenteen vähimmäisliikennöintiäikää koskevat säännökset.

50 §. Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä. Lakiin lisättäisiin uusi 50 §. EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksessa ei ole säädetty kuolinpesän oikeudesta liikenteen harjoittamiseen. Koska säännöksiä ei ole, luvanhaltijan kuollessa henkilökohtainen liikennelupa lakkaa olemasta voimassa eikä liikennettä voi enää harjoittaa. Luvan ja sen mukana kuljetusten välitön lakkaaminen aiheuttaa usein kohtuuttomia ongelmia kuljetuksen tilaajalle ja kuolinpesälle. Vastaavaa ongelmaa ei ole yhtiömuotoisesti toimivalla kuljetusyrityksellä, koska yhtiö ja sen liikennelupa säilyy omistajan kuollessa. Kuolinpesä voidaan rinnastaa yhtiöön.

Esityksessä ehdotetaan kuolinpesälle oikeutta jatkaa liikennettä kuuden kuukauden ajan, kun se kolmen kuukauden kuluessa ilmoittaa lupaviranomaiselle uuden liikenteestä vastaavan henkilön. Säännös vastaa taksi-liikennelain 23 §:ää, jossa kuolinpesälle mahdollistetaan liikenteen harjoittamisen oikeus 18 kuukaudeksi.

Samaa säännöstä ehdotetaan tässä esityksessä myös lakiin kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä.

Taksiliikennelain säännöstä vastaava säännös kuolinpesän oikeudesta oli luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun asetuksen 17 §:ssä, kunnes se EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen voimaan tullessa vuonna 2011 kumottiin. Koska liikenteestä vastaavan henkilön palvelut voi mainitun asetuksen 4 artiklan mukaan nykyisin ostaa ulkopuoliselta ja yrityksen toiminta kuolinpesänä on poikkeuksellista, lyhyempää aikarajoitusta voi pitää perusteltuna.

57 §. Tietojen luovuttaminen viranomaiselle. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että Liikennevirasto tai sen toimeksiannosta toimiva taho saisi oikeuden käyttää liikenteen kysyntä- ja tarjontatietoja tilastointiin, tutkimukseen ja kehittämiseen. Voimassaolevan lain mukaan vain Liikennevirastolla on oikeus käyttää tietoja tilastointiin ja tutkimukseen. Muutoksella helpotettaisiin Liikenneviraston työtä joukkoliikenteen kansallisessa kehittämisessä.

Pykälän 2 momentin viimeisen virkkeen sanamuotoa täsmennettäisiin, ja momentin loppuun lisättäisiin uusi, toimivaltaisten viranomaisten tietojen luovuttamista koskeva säännös. Liikenteenharjoittajalla olisi velvollisuus luovuttaa liikenteen reitti-, pysäkki- ja aikataulutiedot toimivaltaisille viranomaisille ja Liikennevirastolle liikennepalveluista tiedottamista varten. Myös toimivaltaisilla viranomaisilla olisi velvollisuus luovuttaa Liikennevirastolle liikenteen reitti-, pysäkki- ja aikataulutiedot silloin, kun toimivaltainen viranomainen vastaa liikenteen reitti- ja aikataulutiedoista.

Pykälän 5 momenttia muutettaisiin siten, että tietojen luovuttamisesta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen sijaan. Nykyisen käytännön mukaan asetukset annetaan pääsääntöisesti valtioneuvoston asetuksina. Momentin loppuun lisättäisiin säännös, jossa annettaisiin Liikennevirastolle valtuus antaa määräyksiä tietojen luovuttamiseen liittyen. Muutos on tarpeen, jotta Liikennevirasto voi määrätä liikenteenharjoittajia ja toimivaltaisia viranomaisia sellaisella yksityiskohtai-

suuden tasolla, johon ei ole tarkoituksenmukaista mennä valtioneuvoston asetuksella.

58 §. Oikeus rekisteritietojen ja muiden valvontatietojen saantiin. Säännöstä muutettaisiin siten, että voimassaolevan lain 1 ja 2 momentin tilalle lisättäisiin uusi 1—4 momentti, jotka vastaavat sisällöltään aiempaa 1 ja 2 momenttia, mutta niihin sisällytettäisiin viittaus verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikköön. Joukkoliikennelupaa myönnettäessä ja lupavalvontaa suoritettaessa tehtävät tarkastukset edellyttävät monien erilaisten viranomaistietojen keräämistä yksitellen. Harmaan talouden selvitysyksikkö toimittaa niin sanottuja velvoitteidenhoitoselvityksiä, joista ilmenevät paitsi vero- ja ulosottovelkojen määrä, myös muut yrityksen vakavaraisuutta ilmaisevat tunnusluvut sekä yrityksen organisaatiohenkilöiden kytkennät. Muutos mahdollistaisi näiden tietojen saamisen keralla teknisen käyttöyhteyden avulla. Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan selvitysyksikkö voi antaa tiedot joukkoliikenneluvan myöntämistä ja peruuttamista varten.

1.2 Tieliikennelaki

88 c §. Lasten turvalaitteen käyttöä ja vammaisten ja paareilla matkustavien henkilöiden kuljetuksia koskevat vastuusäännökset. Pykälän otsikkoa ja 2 momenttia muutettaisiin kattamaan kaikkien niiden kuljettajien vastuu, jotka kuljettavat vammaisia henkilöitä henkilöautolla tai linja-autolla, joka on rekisteröity korkeintaan 16 matkustajalle. Myös kuljetettavien piiriä laajennettaisiin kattamaan paareilla matkustavat henkilöt, joita ei voi pitää vammaisina henkilöinä. Nykyinen pykälä koskee vain invataksien kuljettajia, pyörätuolin kiinnitystä invataksiin ja matkustamisessa tarvittavia turvalaitteita.

Invataksien määritelmä sisältyy ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun asetuksen (1256/1992) 13 §:ään. Vammaiset henkilöt käyttävät kuitenkin nykyään paitsi invataksia, myös esteetöntä taksia, tavallista henkilöautotaksia ja linja-autoa. Kunnat käyttävät kuljetuspalveluihin yhä enemmän pienlinja-autoja. Kunnat voivat käyttää kuljetuksiin myös omaa kalustoaan. Vammaisia henkilöi-

tä voidaan luonnollisesti kuljettaa myös muussa kuin ammattimaisessa liikenteessä. Kuljettajan olisi huolehdittava siitä, että matkustajat voivat siirtyä turvallisesti ajoneuvon ja siitä ulos ja että tähän tarvittavia laitteita kuten pyörätuolinostinta tai luiskaa käytetään asianmukaisesti. Ajoneuvon kuljettajan olisi lisäksi huolehdittava siitä, että matkustajien pyörätuolit ja paarit on kiinnitetty ajoneuvon asianmukaisesti.

1.3 Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä

26 §. Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä. Lakiin lisättäisiin uusi 26 §, jossa säädettäisiin kuolinpesälle oikeus jatkaa liikennettä kuuden kuukauden ajan, kun se kolmen kuukauden kuluessa ilmoittaisi lupaviranomai-

selle uuden liikenteestä vastaavan henkilön. Perustelut ovat samat kuin edellä joukkoliikennelain 50 §:n osalta. Vastaava säännös sisältyi aiemmin voimassa olleeseen kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetun lain 26 §:ään, joka kumottiin vuoden 2011 lopussa EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen tullessa voimaan.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2015.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotus

1.

Laki**joukkoliikennelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan joukkoliikennelain (869/2009) 22 §:n 3 momentti, 33 §:n 2 ja 3 momentti sekä 47 §:n 2 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 33 §:n 2 ja 3 momentti laissa 1219/2011,
muutetaan 1 §:n 1 ja 3 momentti, 2 §, 9 §:n 1 momentti, 16 §, 19 §:n 1 momentin 3–5 kohta ja 2 momentti, 22 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 23, 27, 30, 30 a, 57 ja 58 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti, sekä 16 ja 57 § laissa 389/2013, 2 § osaksi laeissa 1219/2011 ja 389/2013, 9 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentin 3–5 kohta ja 2 momentti, 30 § osaksi laissa 1219/2011 sekä 30 a ja 58 § laissa 872/2012, sekä
lisätään 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1219/2011, uusi 5 momentti, lakiin uusi 10 a §, 19 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1219/2011, uusi 6 kohta, 45 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin siitä lailla 1219/2011 kumotun 50 §:n tilalle uusi 50 §, seuraavasti:

1 §

Sovellettamisala

Tätä lakia sovelletaan joukkoliikenteenä harjoitettavaan ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä linja-autolla, jollei rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EY) N:o 1370/2007, jäljempänä palvelusopimusasetus, tai muista Euroopan unionin asetuksista muuta johdu. Lain 2 §:n 1 ja 6 kohdan, 3–7 §:n, 8 §:n 1 momentin, 9 §:n 1 ja 2 momentin, 47 ja 48 §:n, 49 §:n 2 momentin, 52 §:n, 53 §:n 3 momentin sekä 57 ja 58 §:n säännöksiä sovelletaan myös palvelusopimusase-

tuksen mukaisesti harjoitettavaan joukkoliikenteeseen. Lain 2 §:n 7 kohdan, 14 §:n, 6 luvun sekä 53 §:n 2 momentin säännöksiä sovelletaan vain palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettavaan joukkoliikenteeseen.

Tämän lain 2 §:n 1 ja 7 kohdan, 3–7 ja 14 §:n, 6 luvun sekä 57 §:n säännöksiä sovelletaan myös raideliikenteeseen.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *joukkoliikenteellä* yleisesti käytettävissä tai tilattavissa olevaa, useiden ihmisten kul-

jettamiseen tarkoitettua ammattimaista markkinaehtoisesti tai palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettua linja-autoliikennettä ja palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettua raideliikennettä;

3) *tilausliikenteellä* markkinaehtoista liikennettä, jota harjoitetaan vain tilauksesta yksilöitävissä olevan tilaajan etukäteen määräämällä tavalla;

4) *reittiliikenteellä* markkinaehtoista liikennettä, joka on säännöllistä, jonka palvelut ovat yleisesti käytettävissä ja jonka reitin päätepiisteet, pysäkit sekä aikataulun luvan myöntävä viranomais vahvistaa;

6) *liikenteestä vastaavalla henkilöllä* maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1071/2009, jäljempänä *EU:n liikenteenharjoittaja-asetus*, 2 artiklan 5 kohdassa ja 4 artiklassa tarkoitettua henkilöä;

7) *käyttöoikeussopimuksella* julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 5 §:n 6 kohdassa määriteltyä palveluja koskevaa käyttöoikeussopimusta.

9 §

Liikenteen harjoittamiseen oikeuttavat luvat ja asiakirjat

Ammattimainen henkilöiden kuljettaminen tiellä linja-autolla korvausta vastaan on sallittu joukkoliikenneluvan, reittiliikenneluvan tai kutsujoukkoliikenneluvan perusteella. Liikenteen harjoittamisesta viranomaisen kanssa tehdyn sopimuksen perusteella säädetään palvelusopimusasetuksessa.

Kansainvälisen liikenteen harjoittamisesta määrätään linja-autoilla harjoitettavaa satunnaista kansainvälistä matkustajaliikennettä koskevan sopimuksen (Interbus-sopimus) tekemisestä tehdystä neuvoston päätöksessä 2002/917/EY tarkoitettussa sopimuksessa, jäljempänä *Interbus-sopimus*, ja kahdenkeskisissä sopimuksissa sekä säädetään kansainvä-

lisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1073/2009, jäljempänä *EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskeva asetus*, jossa myös säädetään kabotaasiliikenteen harjoittamisesta.

10 a §

Joukkoliikenteen valtakunnallinen kehittäminen.

Liikennevirasto vastaa joukkoliikenteen valtakunnallisesta kehittämisestä.

16 §

EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

Sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään kuluttaja-asiamiehen ja kuluttajariitalautakunnan toimivallasta, Liikenteen turvallisuusvirasto on matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 181/2011, jäljempänä *EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskeva asetus*, 28 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomais.

19 §

Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset.

Joukkoliikennelupa myönnetään hakijalle:

3) jota tai jonka harmaan talouden selvityksiköistä annetun lain (1207/2010) 2 §:ssä tarkoitettua organisaatiohenkilöä taikka näiden määräämisvallassa arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä ei ole asetettu konkurssiin sen toimiessa joukkoliik-

kenne- tai taksilupaa vaativalla toimialalla viimeisimmän kahden vuoden aikana;

4) jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hakijan maksukykyyn nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;

5) jota ei ole määrätty liiketoimintakieltoon eikä väliaikaiseen liiketoimintakieltoon;

6) joka ei ole tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta olennaisesti laiminlyönyt työsopimuslain (55/2001), työehtosopimuslain (436/1946), työaikalain (605/1996) tai vuosilomalain (162/2005) mukaisten työsuhde-etuksien suorittamista taikka tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaista työntekijän pakollista vakuutusvelvollisuutta.

Joukkoliikennelupa myönnetään EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 6 ja 7 artiklan ja tämän pykälän 1 momentin 3, 4 ja 6 kohdan vaatimukset täyttävälle oikeushenkilölle, jonka liikenteestä vastaava henkilö täyttää mainitun asetuksen 4, 6 ja 8 artiklassa säädetty vaatimukset sekä tämän pykälän 1 momentin 2 ja 5 kohdan edellytykset. Lisäksi hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten tulee olla 20 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineisia.

22 §

Reittiliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Reittiliikennelupa myönnetään hakijalle, jolla on joukkoliikennelupa ja joka sitoutuu harjoittamaan liikennettä 48 §:ssä tarkoitettua laatulupauksensa mukaisesti.

Reittiliikenneluvan myöntävä viranomaisen voi hylätä hakemuksen, jos:

5) hakija on ilman viranomaisen 33 §:n nojalla tekemää liikenneluvan peruuttamis päätöstä viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana lopettanut reittiliikenteen tai kutsujoukkoliikenteen harjoittamisen;

Sovellettaessa 2 momentin 1–4 kohtaa hakemus voidaan hylätä myös osittain.

23 §

Kutsujoukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Kutsujoukkoliikennelupa myönnetään hakijalle, jolla on joukkoliikennelupa ja joka sitoutuu harjoittamaan liikennettä 48 §:ssä tarkoitettua laatulupauksensa mukaisesti.

27 §

Reittiliikenneluvan hakeminen ja muuttaminen

Reittiliikennelupaa koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava liikenteen reitti, kaikki pysäkit, aikataulu ja liikenteen aiottu aloittamisaika, ajankohdat, jolloin liikenteen aikatauluja voidaan muuttaa, sekä tarvittaessa liikenteen luonne. Hakemukseen on tarvittaessa liitettävä selvitys siitä, että haetut väylät ja pysäkit ovat liikennöintiin käytettävissä. Lisäksi hakemuksessa on ilmoitettava, onko hakemuksen jättämistä edeltänyt 7 §:ssä tarkoitettu liikenteenharjoittajien välinen yhteistyö. Hakemukseen on liitettävä 48 §:ssä tarkoitettu liikennepalveluja koskeva laatulupaus tai siinä on ilmoitettava, mistä Internet-osoitteesta se on saatavilla. Hakemus on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle viimeistään kolme kuukautta ennen aiottua liikenteen aloittamisaikaa.

30 §

Liikenneluvan voimassaoloaika ja ehdot

Joukkoliikennelupa on voimassa viisi vuotta. Joukkoliikenneluvan alkuperäiskappaleen lisäksi liikenteenharjoittajalle annetaan liikenteessä käytettävien autojen enimmäismäärää vastaava määrä joukkoliikenneluvan oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joiden turvaominaisuudet vastaavat EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa sekä asetuksen liitteessä I yhteisöluvalle ja sen jäljennöksille asetettuja vaatimuksia.

Reittiliikennelupa on voimassa enintään kymmenen vuotta. Siinä on vahvistettava luvan voimassaoloaika, liikenteen reitti, kaikki pysäkit ja aikataulu sekä ajankohdat, jolloin liikenne on aloitettava ja jolloin liikenteen aikatauluja voidaan muuttaa, sekä tarvittaessa liikenteen luonne.

Kutsujoukkoliikennelupa on voimassa enintään viisi vuotta. Siinä on vahvistettava luvan voimassaoloaika, toiminta-alue, kuvaus matkojen yhdistelystä sekä ajankohta, jolloin liikenne on aloitettava.

---

30 a §

Valvonta

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on vähintään kerran kalenterivuodessa selvitettävä jonkin 19 §:ssä säädetyn liikenneluvan myöntämisen edellytyksen osalta, täyttävätkö luvan haltijat edelleen tämän edellytyksen. Organisaatiohenkilöistä selvitys on tehtävä vain kun siihen on erityinen syy.

45 §

Valtionrahoituksen käyttötarkoitukset

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä joukkoliikenteen valtionavustusten myöntämisestä.

50 §

Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä

Jos joukkoliikenneluvan haltija kuolee, kuolinpesä saa jatkaa liikennettä enintään kuuden kuukauden ajan kuolinpäivästä, jos se kolmen kuukauden kuluessa kuolinpäivästä ilmoittaa EU:n liikenteenharjoittajaasetuksen 4 artiklan edellytykset täyttävän liikenteestä vastaavan henkilön lupaviranomaiselle.

57 §

Tietojen luovuttaminen

Liikenteenharjoittajalla on velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä luovuttaa harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää sekä talouttaan koskevia tietoja liikenne- ja viestintäministeriölle valtakunnallisen liikenteen palvelutason määrittelyä varten sekä Liikennevirastolle tai sen toimeksiannosta toimivalle taholle tilastointia, tutkimusta ja kehittämistä varten.

Liikenteenharjoittajalla on velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä luovuttaa 3 luvussa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille niiden toimivaltaan kuuluvan liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevia tietoja palvelutason määrittelyä ja liikenteen suunnittelua varten. Liikenteenharjoittajan on luovutettava ajantasaiset liikenteen reitti-, pysäkki- ja aikataulutiedot toimivaltaisille viranomaisille ja Liikennevirastolle liikennepalveluista tiedottamista varten. Toimivaltaisen viranomaisen on luovutettava ajantasaiset liikenteen reitti-, pysäkki- ja aikataulutiedot Liikennevirastolle liikennepalveluista tiedottamista varten.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mitä tietoja ja missä muodossa liikenteenharjoittajan tai toimivaltaisen viranomaisen tulee luovuttaa 1—3 momentin perusteella. Liikennevirasto antaa tarkemmat määräykset sen vahvistamien pysäkkitunnisteiden käytöstä sekä 1—3 momentissa tarkoitettujen tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti.

58 §

Oikeus rekisteritietojen ja muiden valvontatietojen saantiin

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja muulta julkista tehtävää hoitavalta välttämättömät tiedot liikenneluvan myöntämiseksi,

valvonnan suorittamiseksi sekä luvan peruuttamisen edellytysten selvittämiseksi.

Lisäksi Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus saada 1 momentissa mainittuja tietoja vastaavat välttämättömät tiedot rikosrekisteristä, sakkorekisteristä, ajoneuvoliikennerekisteristä, ulosottorekisteristä, liiketoimintakieltorekisteristä ja verotuksen tietojärjestelmästä sekä välttämättömät tiedot mainituista rekistereistä seuraavien asioiden käsittelemistä varten:

- 1) varoituksen antaminen;
- 2) EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklassa tarkoitetun henkilön soveltumattomuuden selvittäminen;
- 3) liikenteenharjoittajan vakavaraisuuden osoittamiseksi annetun vakuuden palauttaminen.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot saadaan pyytää tulee pyynnöstä antaa:

- 1) liikenneluvan hakijasta ja haltijasta;
- 2) liikenteestä vastaavasta henkilöstä;
- 3) yrityksen toimitusjohtajasta;
- 4) vastuunalaisista yhtiömiehistä; ja
- 5) Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettusta organisaatiohenkilöstä tai 1 kohdassa tarkoitettusta organisaatiosta, jossa hakijan organisaatiohenkilö on organisaatiohenkilöasemassa.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

_____

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

2.

Laki**tieliikennelain 88 c §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieliikennelain (267/1981) 88 c §:n otsikko ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 234/2006, seuraavasti:

88 c §

Lasten turvalaitteen käyttöä ja vammaisten ja paareilla matkustavien henkilöiden kuljetuksia koskevat vastuusäännökset

matkustajat voivat siirtyä turvallisesti ajoneuvoon ja siitä ulos ja että tähän tarvittavia laitteita käytetään asianmukaisesti. Ajoneuvon kuljettajan on lisäksi huolehdittava siitä, että matkustajien pyörätuolit ja paarit on kiinnitetty ajoneuvoon asianmukaisesti.

Jos ajoneuvo on rekisteröity kuljettajan lisäksi korkeintaan 16 matkustajalle, ajoneuvon kuljettajan on huolehdittava siitä, että

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

3.

Laki**kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annettuun lakiin (693/2006) lailla 1283/2011 kumotun 26 §:n tilalle uusi 26 § seuraavasti:

26 §

Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä

Jos yhteisöluvan, kotimaan liikenneluvan tai traktoriliikenneluvan haltija kuolee, kuolinpesä saa jatkaa liikennettä enintään kuuden kuukauden ajan kuolinpäivästä, jos se kolmen kuukauden kuluessa kuolinpäivästä

ilmoittaa EU:n liikenteenharjoittajaasetuksen 4 artiklan edellytykset täyttävän liikenteestä vastaavan henkilön lupaviranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2014

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Liikenne- ja kuntaministeri *Paula Risikko*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

joukkoliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan joukkoliikennelain (869/2009) 22 §:n 3 momentti, 33 §:n 2 ja 3 momentti sekä 47 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 33 §:n 2 ja 3 momentti laissa 1219/2011,
muutetaan 1 §:n 1 ja 3 momentti, 2 §, 9 §:n 1 momentti, 16 §, 19 §:n 1 momentin 3—5 kohta ja 2 momentti, 22 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 23, 27, 30, 30 a, 57 ja 58 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti, sekä 16 ja 57 § laissa 389/2013, 2 § osaksi laissa 1219/2011 ja 389/2013, 9 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentin 3—5 kohta ja 2 momentti, 30 § osaksi laissa 1219/2011 sekä 30 a ja 58 § laissa 872/2012, sekä

lisätään 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1219/2011, uusi 5 momentti, lakiin uusi 10 a §, 19 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1219/2011, uusi 6 kohta, 45 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin siitä lailla 1219/2011 kumotun 50 §:n tilalle uusi 50 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltaisala

Soveltaisala

Tätä lakia sovelletaan joukkoliikenteenä harjoitettavaan ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä linja-autolla, jollei rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EY) N:o 1370/2007, jäljempänä palvelusopimusasetus, tai muista Euroopan unionin asetuksista muuta johdu. Lain 2 §:n 1 ja 10 kohdan, 3–7 §:n, 8 §:n 1 momentin, 9 §:n 1 ja 2 momentin, 47 ja 48 §:n, 49 §:n 2 momentin, 52 §:n, 53 §:n 3 momentin sekä 57 ja 58 §:n säännöksiä sovelletaan myös palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettavaan joukkoliikenteeseen. Lain 2 §:n 11 kohdan, 14 §:n, 6 luvun sekä 53 §:n 2 momentin säännöksiä sovelletaan vain

Tätä lakia sovelletaan joukkoliikenteenä harjoitettavaan ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä linja-autolla, jollei rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EY) N:o 1370/2007, jäljempänä palvelusopimusasetus, tai muista Euroopan unionin asetuksista muuta johdu. Lain 2 §:n 1 ja 6 kohdan, 3–7 §:n, 8 §:n 1 momentin, 9 §:n 1 ja 2 momentin, 47 ja 48 §:n, 49 §:n 2 momentin, 52 §:n, 53 §:n 3 momentin sekä 57 ja 58 §:n säännöksiä sovelletaan myös palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettavaan joukkoliikenteeseen. Lain 2 §:n 7 kohdan, 14 §:n, 6 luvun sekä 53 §:n 2 momentin säännöksiä

palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettavaan joukkoliikenteeseen.

sovelletaan vain palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettavaan joukkoliikenteeseen.

Tämän lain 2 §:n 1 ja 11 kohdan, 3–7 ja 14 §:n, 6 luvun sekä 57 §:n säännöksiä sovelletaan myös raideliikenteeseen.

Tämän lain 2 §:n 1 ja 7 kohdan, 3-7 ja 14 §:n, 6 luvun sekä 57 §:n säännöksiä sovelletaan myös raideliikenteeseen.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *joukkoliikenteellä* yleisesti käytettävissä tai tilattavissa olevaa, useiden ihmisten kuljettamiseen tarkoitettua:

a) ammattimaista linja-autoliikennettä, riippumatta siitä harjoitetaanko liikennettä markkinaehtoisesti vai palvelusopimusasetuksen mukaisesti;

b) palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettua raideliikennettä;

3) *tilausliikenteellä* markkinaehtoista liikennettä, jota harjoitetaan vain tilauksesta tilaajan määräämällä tavalla;

4) *reittiliikenteellä* markkinaehtoista liikennettä, joka on säännöllistä, jonka palvelut ovat yleisesti käytettävissä ja jonka reitin päätepisteet, pysäkit tai tärkeimmät pysäkit sekä aikataulun luvan myöntävä viranomainen vahvistaa;

6) *EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevalla asetuksella kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1073/2009;*

7) *EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevalla asetuksella matkustajien oikeuksia linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston*

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *joukkoliikenteellä yleisesti käytettävissä tai tilattavissa olevaa, useiden ihmisten kuljettamiseen tarkoitettua ammattimaista markkinaehtoisesti tai palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettua linja-autoliikennettä ja palvelusopimusasetuksen mukaisesti harjoitettua raideliikennettä;*

3) *tilausliikenteellä* markkinaehtoista liikennettä, jota harjoitetaan vain tilauksesta yksilöitävissä olevan tilaajan etukäteen määräämällä tavalla;

4) *reittiliikenteellä* markkinaehtoista liikennettä, joka on säännöllistä, jonka palvelut ovat yleisesti käytettävissä ja jonka reitin päätepisteet, pysäkit sekä aikataulun luvan myöntävä viranomainen vahvistaa;

6) *liikenteestä vastaavalla henkilöllä maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1071/2009, jäljempänä EU:n liikenteenharjoittaja-asetus, 2 artiklan 5 kohdassa ja 4 artiklassa tarkoitettua henkilöä;*

7) *käyttöoikeussopimuksella* julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 5 §:n 6 kohdassa määriteltyä palveluja koskevaa käyttöoikeussopimusta.

asetusta (EU) N:o 181/2011;

8) EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksella maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1071/2009;

9) Interbus-sopimuksella linja-autoilla harjoitettavaa satunnaista kansainvälistä matkustajaliikennettä koskevan sopimuksen (Interbus-sopimus) tekemisestä tehdyssä neuvoston päätöksessä 2002/917/EY tarkoitettua sopimusta;

10) liikenteestä vastaavalla henkilöllä EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 2 artiklan 5 kohdassa ja 4 artiklassa tarkoitettua henkilöä;

11) käyttöoikeussopimuksella julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 5 §:n 6 kohdassa määriteltyä palveluja koskevaa käyttöoikeussopimusta.

9 §

Liikenteen harjoittamiseen oikeuttavat luvat ja asiakirjat

Ammattimainen henkilöiden kuljettaminen tiellä linja-autolla korvausta vastaan on sallittu joukkoliikenneluvan, reittiliikenneluvan tai kutsujoukkoliikenneluvan perusteella. Liikenteen harjoittamisesta viranomaisen kanssa tehdyn sopimuksen perusteella säädetään palvelusopimusasetuksessa. Kansainvälisen liikenteen harjoittamisesta määrätään Interbus-sopimuksessa ja kahdenkeskisissä sopimuksissa sekä säädetään EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa, jossa myös säädetään kabotaasiliikenteen harjoittamisesta.

9 §

Liikenteen harjoittamiseen oikeuttavat luvat ja asiakirjat

Ammattimainen henkilöiden kuljettaminen tiellä linja-autolla korvausta vastaan on sallittu joukkoliikenneluvan, reittiliikenneluvan tai kutsujoukkoliikenneluvan perusteella. Liikenteen harjoittamisesta viranomaisen kanssa tehdyn sopimuksen perusteella säädetään palvelusopimusasetuksessa.

Kansainvälisen liikenteen harjoittamisesta määrätään linja-autoilla harjoitettavaa satunnaista kansainvälistä matkustajaliikennettä koskevan sopimuksen (Interbus-sopimus) tekemisestä tehdyssä neuvoston päätöksessä 2002/917/EY tarkoitettussa sopimuksessa, jäljempänä **Interbus-sopimus**, ja kahdenkeskisissä sopimuksissa sekä säädetään kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta

annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1073/2009, jäljempänä EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskeva asetus, jossa myös säädetään kabotaasiliikenteen harjoittamisesta.

10 a §

Joukkoliikenteen valtakunnallinen kehittäminen.

Liikennevirasto vastaa joukkoliikenteen valtakunnallisesta kehittämisestä.

16 §

EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

Sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään kuluttaja-asiamiehen ja kuluttajariitalautakunnan toimivallasta, Liikenteen turvallisuusvirasto on EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevan asetuksen 28 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

16 §

EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

Sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään kuluttaja-asiamiehen ja kuluttajariitalautakunnan toimivallasta, Liikenteen turvallisuusvirasto on matkustajien oikeuksista linja-autoliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 181/2011, jäljempänä **EU:n linja-autoliikenteen matkustajien oikeuksia koskeva asetus**, 28 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

19 §

Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Joukkoliikennelupa myönnetään hakijalle:

3) joka ei ole konkurssissa;

19 §

Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset.

Joukkoliikennelupa myönnetään hakijalle:

3) jota tai jonka harmaan talouden selviytysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 2 §:ssä tarkoitettua organisaatiohenkilöä taikka näiden määräämisvallassa arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä ei ole asetettu konkurssiin joukkoliikenne- tai taksilupaa vaativalla toimialalla viimeisimmän

4) jolla ei ole eräänntyneitä verovelkoja tai sosiaaliturvamaksuja eikä muita, ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hakijan maksukykyyn nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;

5) jota ei ole määrätty liiketoimintakieltoon eikä väliaikaiseen liiketoimintakieltoon.

Joukkoliikennelupa myönnetään EU:n liikenteenharjoittaja- asetuksen 6 ja 7 artiklan ja tämän pykälän 1 momentin 3 ja 4 kohdan vaatimukset täyttävälle oikeushenkilölle, jonka liikenteestä vastaava henkilö täyttää mainitun asetuksen 4, 6 ja 8 artiklassa säädettyt vaatimukset sekä tämän pykälän 1 momentin 2 ja 5 kohdan edellytykset. Lisäksi hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten tulee olla 20 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineisia.

22 §

Reittiliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Reittiliikennelupa myönnetään hakijalle, jolla on joukkoliikennelupa ja joka sitoutuu harjoittamaan liikennettä 48 §:ssä tarkoitettun laatulupauksensa mukaisesti vähintään kahden vuoden ajan.

Reittiliikenneluvan myöntävä viranomainen voi hylätä hakemuksen, jos:

5) hakija on ilman viranomaisen 33 §:n 2 momentin nojalla tekemää liikenneluvan peruuttamispäätöstä viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana lopettanut reittiliikenteen harjoittamisen ennen kuin 1 momentin mukainen liikenteen harjoittamisen vähimmäisaika on umpeutunut tai kutsujoukkoliikenteen harjoittamisen ennen kuin 23 §:n 1 momentin mu-

kahden vuoden aikana;

4) jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hakijan maksukykyyn nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;

5) jota ei ole määrätty liiketoimintakieltoon eikä väliaikaiseen liiketoimintakieltoon;

6) joka ei ole tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta olennaisesti laiminlyönyt työsopimuslain (55/2001), työehtosopimuslain (436/1946), työaikalain (605/1996) tai vuosilomalain (162/2005) mukaisten työsuhde-etuuksien suorittamista taikka tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaista työntekijän pakollista vakuutusvelvollisuutta.

Joukkoliikennelupa myönnetään EU:n liikenteenharjoittaja- asetuksen 6 ja 7 artiklan ja tämän pykälän 1 momentin 3, 4 ja 6 kohdan vaatimukset täyttävälle oikeushenkilölle, jonka liikenteestä vastaava henkilö täyttää mainitun asetuksen 4, 6 ja 8 artiklassa säädettyt vaatimukset sekä tämän pykälän 1 momentin 2 ja 5 kohdan edellytykset. Lisäksi hakijana olevan yrityksen toimitusjohtajan ja vastuunalaisten yhtiömiesten tulee olla 20 §:ssä tarkoitettulla tavalla hyvämaineisia.

22 §

Reittiliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Reittiliikennelupa myönnetään hakijalle, jolla on joukkoliikennelupa ja joka sitoutuu harjoittamaan liikennettä 48 §:ssä tarkoitettun laatulupauksensa mukaisesti.

Reittiliikenneluvan myöntävä viranomainen voi hylätä hakemuksen, jos:

5) hakija on ilman viranomaisen 33 §:n nojalla tekemää liikenneluvan peruuttamispäätöstä viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana lopettanut reittiliikenteen tai kutsujoukkoliikenteen harjoittamisen;

kainen liikenteen harjoittamisen vähimmäis-aika on umpeutunut;

6) hakijan reittiliikennelupa tai kutsujoukkoliikennelupa on viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana peruutettu 34 §:n 1 momentin nojalla tai hakijalle on annettu 35 §:n 1 momentin mukainen varoitus.

Reittiliikenneluvan myöntävä viranomais voi hylätä hakemuksen myös, jos hakemuksen hyväksyminen vakavasti vaarantaisi luotettavien liikennepalveluiden saatavuuden tai reitin tarjonta ylittäisi selvästi 4 §:n perusteella määritellyn joukkoliikenteen palvelutason. Sovellettaessa 2 momentin 1–4 kohtaa tai 3 momenttia hakemus voidaan hylätä myös osittain.

23 §

Kutsujoukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Kutsujoukkoliikennelupa myönnetään hakijalle, jolla on joukkoliikennelupa ja joka sitoutuu harjoittamaan liikennettä 48 §:ssä tarkoitetun laatulupauksensa mukaisesti vähintään yhden vuoden ajan.

27 §

Reittiliikenneluvan hakeminen ja muuttaminen

Reittiliikennelupaa koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava liikenteen reitti, kaikki tai tärkeimmät pysäkit, aikataulu ja liikenteen aiottu aloittamisaika, ajankohdat, jolloin liikenteen aikatauluja voidaan muuttaa, sekä tarvittaessa liikenteen luonne. Hakemukseen on tarvittaessa liitettävä selvitys siitä, että haetut väylät ja pysäkit ovat liikennöintiin käytettävissä. Lisäksi hakemuksessa on ilmoitettava, onko hakemuksen jättämistä edeltänyt 7 §:ssä tarkoitettu liikenteenharjoittajien välinen yhteistyö. Hakemukseen on liitettävä 48 §:ssä tarkoitettu liikennepalveluja koskeva laatulupaus tai siinä on ilmoitettava, mistä Internet-osoitteesta se on saatavilla. Hakemus on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle viimeistään kolme kuukautta ennen aiottua

6) hakijan reittiliikennelupa tai kutsujoukkoliikennelupa on viimeksi kuluneen kahden vuoden aikana peruutettu 34 §:n 1 momentin nojalla tai hakijalle on annettu 35 §:n 1 momentin mukainen varoitus.

Sovellettaessa 2 momentin 1–4 kohtaa hakemus voidaan hylätä myös osittain.

23 §

Kutsujoukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Kutsujoukkoliikennelupa myönnetään hakijalle, jolla on joukkoliikennelupa ja joka sitoutuu harjoittamaan liikennettä 48 §:ssä tarkoitetun laatulupauksensa mukaisesti.

27 §

Reittiliikenneluvan hakeminen ja muuttaminen

Reittiliikennelupaa koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava liikenteen reitti, kaikki pysäkit, aikataulu ja liikenteen aiottu aloittamisaika, ajankohdat, jolloin liikenteen aikatauluja voidaan muuttaa, sekä tarvittaessa liikenteen luonne. Hakemukseen on tarvittaessa liitettävä selvitys siitä, että haetut väylät ja pysäkit ovat liikennöintiin käytettävissä. Lisäksi hakemuksessa on ilmoitettava, onko hakemuksen jättämistä edeltänyt 7 §:ssä tarkoitettu liikenteenharjoittajien välinen yhteistyö. Hakemukseen on liitettävä 48 §:ssä tarkoitettu liikennepalveluja koskeva laatulupaus tai siinä on ilmoitettava, mistä Internet-osoitteesta se on saatavilla. Hakemus on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle viimeistään kolme kuukautta ennen aiottua

liikenteen aloittamisaikaa.

liikenteen aloittamisaikaa.

30 §

30 §

*Liikenneluvan voimassaoloaika ja ehdot**Liikenneluvan voimassaoloaika ja ehdot*

Joukkoliikennelupa on voimassa viisi vuotta. Siinä on vahvistettava liikenteessä käytettävien linja-autojen enimmäismäärä. Joukkoliikenneluvan alkuperäiskappaleen lisäksi liikenteenharjoittajalle annetaan liikenteessä käytettävien autojen enimmäismäärää vastaava määrä joukkoliikenneluvan oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joiden turvaominaisuudet vastaavat EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa sekä asetuksen liitteessä I yhteisöluvalle ja sen jäljennöksille asetettuja vaatimuksia.

Joukkoliikennelupa on voimassa viisi vuotta. Joukkoliikenneluvan alkuperäiskappaleen lisäksi liikenteenharjoittajalle annetaan liikenteessä käytettävien autojen enimmäismäärää vastaava määrä joukkoliikenneluvan oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joiden turvaominaisuudet vastaavat EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa sekä asetuksen liitteessä I yhteisöluvalle ja sen jäljennöksille asetettuja vaatimuksia.

Reittiliikennelupa on voimassa enintään kymmenen vuotta. Siinä on vahvistettava luvan voimassaoloaika, liikenteen reitti, kaikki tai tärkeimmät pysäkit, aikataulu sekä ajankohdat, jolloin liikenne on aloitettava, liikenteen aikatauluja voidaan muuttaa ja jolloin liikenteen aikaisintaan saa lopettaa, sekä tarvittaessa liikenteen luonne.

Reittiliikennelupa on voimassa enintään kymmenen vuotta. Siinä on vahvistettava luvan voimassaoloaika, liikenteen reitti, kaikki pysäkit ja aikataulu sekä ajankohdat, jolloin liikenne on aloitettava ja jolloin liikenteen aikatauluja voidaan muuttaa, sekä tarvittaessa liikenteen luonne.

Kutsujoukkoliikennelupa on voimassa enintään viisi vuotta. Siinä on vahvistettava luvan voimassaoloaika, toiminta-alue, kuvaus matkojen yhdistelystä sekä ajankohta, jolloin liikenne on aloitettava ja jolloin sen aikaisintaan saa lopettaa.

Kutsujoukkoliikennelupa on voimassa enintään viisi vuotta. Siinä on vahvistettava luvan voimassaoloaika, toiminta-alue, kuvaus matkojen yhdistelystä sekä ajankohta, jolloin liikenne on aloitettava.

30 a §

30 a §

*Valvonta**Valvonta*

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on vähintään kerran kalenterivuodessa selvitettävä, täyttävätkö luvanhaltijat edelleen 19 §:ssä säädetyt joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on vähintään kerran kalenterivuodessa selvitettävä *jonkin 19 §:ssä säädetyt liikenneluvan myöntämisen edellytyksen osalta, täyttävätkö luvanhaltijat edelleen tämän edellytyksen. Organisaatiohenkilöistä selvitys on tehtävä vain kun siihen on erityinen syy.*

33 §

Reittiliikenneluvan ja kutsujoukkoliikenneluvan peruuttaminen luvanhaltijan pyynnöstä

Reittiliikennelupaa ei kuitenkaan saa 1 momentin nojalla peruuttaa ennen kuin 22 §:ssä tarkoitettu vähimmäisaika on umpeutunut eikä kutsujoukkoliikennelupaa ennen kuin 23 §:ssä tarkoitettu vähimmäisaika on umpeutunut, ellei luvanhaltija pyydä myös joukkoliikennelupansa peruuttamista.

Reittiliikennelupa on luvanhaltijan pyynnöstä peruutettava osittain tai kokonaan myös, jos reitin tai reittien joukkoliikenteen tarjonta on lisääntynyt peruutettavaksi pyydetyn luvan myöntämisen jälkeen. Edellytyksenä on tällöin, että peruutettavaksi haetun luvan mukainen liikenne on tappiollista. Lisäksi reittiliikennelupa on luvanhaltijan pyynnöstä peruutettava osittain tai kokonaan, jos velvollisuutta jatkaa liikenteen harjoittamista on muusta perustellusta syystä pidettävä kohtuuttomana.

33 §

Reittiliikenneluvan ja kutsujoukkoliikenneluvan peruuttaminen luvanhaltijan pyynnöstä

(2 mom. kumotaan)

(3 mom. kumotaan)

45 §

Valtionrahoituksen käyttötarkoitukset

45 §

Valtionrahoituksen käyttötarkoitukset

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä joukkoliikenteen valtionavustusten myöntämisestä.

47 §

Velvollisuus harjoittaa liikennettä

Reittiliikenneluvan haltija on velvollinen harjoittamaan liikennettä vähintään kahden vuoden ajan ja kutsujoukkoliikenneluvan haltija vähintään yhden vuoden ajan, jollei lupaa ole peruutettu tämän lain nojalla.

47 §

Velvollisuus harjoittaa liikennettä

(2 mom. kumotaan)

50 §

Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä

Jos joukkoliikenneluvan haltija kuolee, kuolinpesä saa jatkaa liikennettä enintään kuuden kuukauden ajan kuolinpäivästä, jos se kolmen kuukauden kuluessa kuolinpäivästä ilmoittaa EU:n liikenteenharjoittajasetuksen 4 artiklan edellytykset täyttävän liikenteestä vastaavan henkilön lupaviranomaiselle.

57 §

Tietojen luovuttaminen

Liikenteenharjoittajalla on velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä luovuttaa harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää sekä talouttaan koskevia tietoja liikenne- ja viestintäministeriölle valtakunnallisen liikenteen palvelutason määrittelyä varten sekä Liikennevirastolle tilastointia ja tutkimusta varten.

Liikenteenharjoittajalla on velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä luovuttaa 3 luvussa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille niiden toimivaltaan kuuluvan liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevia tietoja palvelutason määrittelyä ja liikenteen suunnittelua varten. Ajantasaiset liikenteen reitti-, pysäkki- ja aika-taulutiedot on luovutettava toimivaltaisille viranomaisille ja Liikennevirastolle liikennepalveluista tiedottamista varten.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin, mitä tietoja ja missä muodossa liikenteenharjoittajan tulee luovuttaa 1-3 momenttien perusteella.

57 §

Tietojen luovuttaminen

Liikenteenharjoittajalla on velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä luovuttaa harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää sekä talouttaan koskevia tietoja liikenne- ja viestintäministeriölle valtakunnallisen liikenteen palvelutason määrittelyä varten sekä Liikennevirastolle tai sen toimeksiannosta toimivalle taholle tilastointia, tutkimusta ja kehittämistä varten.

Liikenteenharjoittajalla on velvollisuus liike- ja ammattisalaisuuden estämättä luovuttaa 3 luvussa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille niiden toimivaltaan kuuluvan liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevia tietoja palvelutason määrittelyä ja liikenteen suunnittelua varten. Liikenteenharjoittajan on luovutettava ajantasaiset liikenteen reitti-, pysäkki- ja aikataulutiedot toimivaltaisille viranomaisille ja Liikennevirastolle liikennepalveluista tiedottamista varten. *Toimivaltaisen viranomaisen on luovutettava ajantasaiset liikenteen reitti-, pysäkki- ja aikataulutiedot Liikennevirastolle liikennepalveluista tiedottamista varten.*

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mitä tietoja ja missä muodossa liikenteenharjoittajan tai toimivaltaisen viranomaisen tulee luovuttaa 1—3 momentin perusteella. Liikennevirasto antaa tarkemmat määräykset sen vahvistamien pysäkkitunnisteiden käytöstä sekä 1—3 momentissa tarkoitettujen tietojen luovuttamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin

sähköisesti.

58 §

Oikeus rekisteritietojen ja muiden valvontatietojen saantiin

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada joukkoliikenneluvan hakijaa ja haltijaa, liikenteestä vastaavaa henkilöä sekä yrityksen toimitusjohtajaa ja vastuunalaisia yhtiömiehiä koskevat joukkoliikenneluvan ja EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen 4 artiklassa tarkoitettua yhteisön liikenneluvan myöntämistä, luvan myöntämisen edellytysten tarkistamista, lupien peruuttamista, varoituksen antamista, EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklassa tarkoitetun henkilön soveltumattomuutta koskevien asioiden käsittelyä sekä liikenteenharjoittajan vakavaraisuuden osoittamiseksi annetun vakuuden palauttamista varten välttämättömät tiedot rikosrekisteristä, sakko-rekisteristä, ajoneuvo-liikennerekisteristä, ulosottorekisteristä, liiketoimintakieltorekisteristä ja Verotuksen tietojärjestelmästä.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada poliisilta, Verohallinnolta, tullilaitokselta, työsuojeluhallinnolta ja Liikenteen turvallisuusvirastolta EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 12 artiklassa tarkoitetun valvonnan toteuttamiseksi välttämättömät tiedot joukkoliikenneluvan haltijoita koskevista yritystarkastuksista ja 19 §:ssä säädettyjen joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytysten täyttymisen arvioimiseksi välttämättömät muut tiedot.

58 §

Oikeus rekisteritietojen ja muiden valvontatietojen saantiin

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada viranomaiselta ja muulta julkista tehtävää hoitavalta välttämättömät tiedot liikenneluvan myöntämiseksi, valvonnan suorittamiseksi sekä luvan peruuttamisen edellytysten selvittämiseksi.

Lisäksi Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on oikeus saada 1 momentissa mainittuja tietoja vastaavat välttämättömät tiedot rikosrekisteristä, sakkorekisteristä, ajoneuvoliikennerekisteristä, ulosottorekisteristä, liiketoimintakieltorekisteristä ja verotuksen tietojärjestelmästä sekä välttämättömät tiedot mainituista rekistereistä seuraavien asioiden käsittelemistä varten:

1) varoituksen antaminen;

2) EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 14 artiklassa tarkoitetun henkilön soveltumattomuuden selvittäminen;

3) liikenteenharjoittajan vakavaraisuuden osoittamiseksi annetun vakuuden palauttaminen.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot saadaan pyytää:

1) liikenneluvan hakijasta ja haltijasta;

2) liikenteestä vastaavasta henkilöstä;

3) yrityksen toimitusjohtajasta;

4) vastuunalaisista yhtiömiehistä; ja

5) Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 2 §:ssä tarkoitettua organisaatiohenkilöstä tai organisaatiosta, jossa hakijan organisaatiohenkilö on organisaatiohenkilöasemassa.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

32
Voimassa oleva laki

HE 315/2014 vp
Ehdotus

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2015.
—————

2.

Laki

tieliikennelain 88 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieliikennelain (267/1981) 88 c §:n otsikko ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 234/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

88 c §

88 c §

Lasten turvalaitteen käyttöä ja invataksikuljettusten turvallisuutta koskevat vastuusäännökset

Lasten turvalaitteen käyttöä ja vammaisten ja paareilla matkustavien henkilöiden kuljetuksia koskevat vastuusäännökset

---

Invataksin kuljettajan on huolehdittava siitä, että kuljetettavat matkustavat asianmukaisia turvalaitteita käyttäen ja että pyörätuolit on asianmukaisesti kiinnitetty ajoneuvoon matkan ajaksi.

Jos ajoneuvo on rekisteröity kuljettajan lisäksi korkeintaan 16 matkustajalle, ajoneuvon kuljettajan on huolehdittava siitä, että matkustajat voivat siirtyä turvallisesti ajoneuvoon ja siitä ulos ja että tähän tarvittavia laitteita käytetään asianmukaisesti. Ajoneuvon kuljettajan on lisäksi huolehdittava siitä, että matkustajien pyörätuolit ja paarit on kiinnitetty ajoneuvoon asianmukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20.

3.

Laki**kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annettuun lakiin (693/2006) lailla 1283/2011
kumotun 26 §:n tilalle uusi 26 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 §

Kuolinpesän oikeus jatkaa liikennettä

Jos yhteisöluvan, kotimaan liikenneluvan tai traktoriliikenneluvan haltija kuolee, kuolinpesä saa jatkaa liikennettä enintään kuuden kuukauden ajan kuolinpäivästä, jos se kolmen kuukauden kuluessa kuolinpäivästä ilmoittaa EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen 4 artiklan edellytykset täyttävän liikenteestä vastaavan henkilön lupaviranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20